

Dr hab. Anna Nowak, prof. uczelni
Katedra Ekonomii i Agrobiznesu
Wydział Agrobiżynierii
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Lublin, 07.01.2026

**Recenzja
rozprawy doktorskiej**

Pana mgr Marcina Piotra Chciałowskiego

**pt. „INWESTYCJE INFRASTRUKTURALNE JAKO CZYNNIK ROZWOJU
GMIN WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO”**

wykonanej w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

pod kierunkiem

Prof. dr hab. Janiny Sawickiej

Promotor pomocniczy - Dr inż. Iwona Pomianek

1. Podstawa formalna wykonania recenzji rozprawy doktorskiej

Recenzję wykonano na podstawie Uchwały nr 13/EIF-2025/2026 podjętej przez Radę Dyscypliny Ekonomia i Finanse Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na posiedzeniu w dniu 25 listopada 2025 roku, powołującą mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej Pana mgr Marcina Chciałowskiego oraz pisma Przewodniczącej Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse SGGW w Warszawie z dnia 1 grudnia 2025 roku.

W ocenie rozprawy doktorskiej mgr Marcina Chciałowskiego uwzględniono wymogi formalno-prawne zawarte w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz.U. z 2024r. poz. 1571 z późn. zm.), dotyczące 1) ogólnej wiedzy teoretycznej Kandydata do stopnia doktora w dyscyplinie ekonomia i finanse, 2) umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej oraz 3) oryginalności rozwiązania sformułowanego

problemu naukowego. W celu odniesienia się do przywołanych wymogów, recenzja została podzielona na następujące części: wybór problematyki badawczej i tematu pracy, cele pracy i hipotezy badawcze, metodyka badań oraz materiał źródłowy, układ i treść pracy, formalna strona pracy, podsumowanie i wniosek końcowy.

2. Wybór problematyki badawczej i tematu pracy

Autor w sposób logiczny i uporządkowany wykazał zasadność podjęcia badań nad rolą inwestycji infrastrukturalnych w rozwoju lokalnym, szczególnie w odniesieniu do gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa mazowieckiego, cechującego się istotnymi zróżnicowaniami przestrzennymi oraz silną polaryzacją rozwojową. Doktorant słusznie zauważył, że działalność inwestycyjna gmin w zakresie infrastruktury jest jednym z ważniejszych czynników rozwoju, na który jednostki samorządu terytorialnego mają bezpośredni wpływ. Autor właściwie eksponuje, że to właśnie jednostki samorządu terytorialnego dysponują realnymi narzędziami kształtowania infrastruktury technicznej i społecznej, które stanowią jeden z kluczowych czynników determinujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego.

Pozytywnie należy ocenić również identyfikację luki badawczej w zakresie podejmowanych badań. Autor wskazuje, że dotychczasowe badania dotyczące infrastruktury na poziomie gmin mają charakter fragmentaryczny i koncentrują się zwykle na wybranych jednostkach lub obszarach, natomiast brakuje całościowych, aktualnych analiz obejmujących gminy wiejskie i miejsko-wiejskie w regionie o tak specyficznych uwarunkowaniach rozwojowych jak Mazowsze.

Uzasadnienie wyboru tematu przez Doktoranta cechuje wysoki poziom merytoryczny oraz umiejętność jasnego wskazania zarówno naukowej, jak i praktycznej zasadności podjęcia badań. Autor zasadnie podkreśla, że wyniki badań mogą stanowić wsparcie dla decydentów samorządowych w procesie planowania inwestycji infrastrukturalnych, dostarczając narzędzi do bardziej racjonalnego i efektywnego kształtowania polityki rozwojowej na poziomie lokalnym. Świadczy to o dojrzałym podejściu Doktoranta do problematyki rozwoju lokalnego oraz roli inwestycji infrastrukturalnych w jego kształtowaniu.

Przedstawiona do oceny praca podejmuje więc tematykę, która jest aktualna i ważna. Posiada ona ponadto znaczenie poznawcze oraz praktyczne z punktu widzenia efektywnego kształtowania polityki rozwojowej na poziomie lokalnym. Waga podjętych badań jest tym większa, że jak

wykazał Doktorant, pozostają one obszarem bardzo istotnym z punktu widzenia wyznaczania kierunków rozwoju lokalnego, jednak wciąż mało rozpoznany.

3. Cele pracy i hipotezy badawcze

Cele pracy oraz hipotezy badawcze zostały zawarte w pierwszym rozdziale rozprawy zatytułowanym „Zagadnienia wstępne”. Za cel główny Doktorant przyjął „identyfikację i ocenę związków pomiędzy działalnością inwestycyjną w zakresie infrastruktury a poziomem społeczno-gospodarczego rozwoju gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie mazowieckim”. Cel główny uzupełniony został o sześć celów szczegółowych, które, jak podkreślił Doktorant mają charakter pomocniczy względem realizacji celu głównego:

- 1) „rozpoznanie teoretycznych aspektów rozwoju jednostek samorządu terytorialnego oraz identyfikacja jego kluczowych elementów;
- 2) identyfikacja czynników i barier rozwoju gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich w województwie mazowieckim;
- 3) identyfikacja obecnych i planowanych kierunków inwestycji infrastrukturalnych w badanych gminach województwa mazowieckiego;
- 4) ocena stanu infrastruktury w badanych gminach;
- 5) zbudowanie rankingu badanych gmin oraz ocena ich zróżnicowania przestrzennego pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego;
- 6) ocena związku pomiędzy poszczególnymi kierunkami działalności inwestycyjnej a poziomem rozwoju badanych gmin”.

Cele pracy zostały sformułowane w sposób przejrzysty oraz zgodny z zakresem i problematyką podejmowanej rozprawy doktorskiej. Istotnym walorem celu głównego jest jego poznawczy charakter, wykraczający poza prosty opis zjawisk i ukierunkowany na analizę zależności przyczynowo-skutkowych. Cele szczegółowe zostały prawidłowo podporządkowane realizacji celu głównego i tworzą logiczną sekwencję badawczą, prowadzącą od zagadnień teoretycznych, poprzez identyfikację uwarunkowań i stanu faktycznego, aż do analiz opierających się na miernikach syntetycznych i wniosków oraz rekomendacji. Zakres i stopień szczegółowości przyjętych celów badawczych, a także sposób ich sformułowania świadczy o dojrzałości

metodologicznej Doktoranta oraz właściwym rozumieniu problematyki badań nad rozwojem lokalnym.

Doktorant sformułował w pracy 4 hipotezy badawcze:

Hipoteza 1: Istnieje przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju badanych gmin charakteryzujące się wyższym jego poziomem w populacji gmin położonych bliżej centrum regionu – Warszawy.

Hipoteza 2: W działaniach inwestycyjnych badanych gmin województwa mazowieckiego istnieje priorytetyzacja działalności inwestycyjnej w zakresie infrastruktury technicznej nad działalnością inwestycyjną w zakresie infrastruktury społecznej.

Hipoteza 3: Trudności w działalności inwestycyjnej w badanych gminach są uzależnione od poziomu rozwoju gminy.

Hipoteza 4: Niewystarczający poziom planowania przestrzennego był barierą rozwoju badanych gmin województwa mazowieckiego.

Można stwierdzić, że wszystkie hipotezy badawcze są spójne z celem głównym i celami szczegółowymi pracy i są możliwe do weryfikacji przy zastosowaniu przyjętych metod badawczych. Zestaw hipotez tworzy logiczną konstrukcję badawczą, umożliwiającą wielowymiarową analizę związków pomiędzy inwestycjami infrastrukturalnymi a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego gmin. Uwagę o charakterze dyskusyjnym wnoszę jedynie do hipotezy trzeciej, która jest zasadna i istotna poznawczo, jednak dość ogólna. Jednocześnie przyjęte sformułowanie hipotezy implikuje jednostronne ujęcie analizowanej zależności, w którym poziom rozwoju gminy stanowi zmienną objaśniającą, a trudności w działalności inwestycyjnej są jej konsekwencją. W praktyce funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego bariery inwestycyjne mogą zarówno wynikać z niższego poziomu rozwoju, jak i same przyczyniać się do jego utrwalania, co może komplikować interpretację uzyskanych wyników. Uwagi te mają charakter doprecyzowujący i nie podważają trafności samej hipotezy.

Ogólnie można stwierdzić, że sformułowanie hipotez świadczy o dojrzałości metodologicznej Doktoranta oraz o właściwym rozumieniu uwarunkowań rozwoju lokalnego.

4. Metodyka badań oraz materiały źródłowe

W celu realizacji założeń badawczych pracy oraz weryfikacji postawionych hipotez badawczych przeprowadzono studia literaturowe oraz zrealizowano badania empiryczne. Doktorant wykorzystał 322 pozycje literatury (z czego 18,6%, tj. 60 pozycji stanowią pozycje obcojęzyczne), 26 aktów prawnych oraz 31 źródeł internetowych. Pozytywnie oceniam dobór i wykorzystanie tak licznych pozycji literatury, w tym opublikowanych w ostatnich latach. Prace opublikowane przed rokiem 2000 stanowią 15%, a te, które zostały wydane w ostatnim dziesięcioleciu liczyły 111 pozycji, tj. 34,5%. Dobór literatury trafnie cytowanej w tekście jest wyczerpujący i wskazuje na bardzo dobre przygotowanie Doktoranta do prowadzenia badań w zakresie podejmowanej problematyki.

Dobór i zastosowanie metod badawczych w rozprawie doktorskiej należy ocenić jako trafne, kompleksowe oraz adekwatne do sformułowanych celów badawczych i postawionych hipotez. Autor konsekwentnie realizuje przyjętą koncepcję badawczą, łącząc metody jakościowe i ilościowe, co pozwala na wielowymiarowe ujęcie problematyki inwestycji infrastrukturalnych jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego gmin.

Za jeden z kluczowych elementów empirycznej części pracy należy uznać zastosowanie metod taksonomicznych w postaci budowy syntetycznych wskaźników rozwoju gmin - wskaźnika opartego na metodzie Hellwiga oraz metody bezwzorcowej. Wykorzystanie dwóch odmiennych podejść do konstrukcji miernika rozwoju zwiększa wiarygodność wyników oraz umożliwia ich wzajemną weryfikację. Dobór 19 zmiennych diagnostycznych opartych na danych GUS oraz objęcie analizą pełnej populacji gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa mazowieckiego należy ocenić bardzo wysoko.

Pozytywnie należy również ocenić zastosowanie badań pierwotnych w postaci kwestionariusza ankiety skierowanego do przedstawicieli gmin. Uzyskany poziom zwrotności (30%) Doktorant uznał za satysfakcjonujący i odpowiadający standardom badań prowadzonych wśród jednostek administracji publicznej. Zakres czasowy pytań oraz uwzględnienie perspektywy planów inwestycyjnych w horyzoncie 5-, 10- i 15-letnim stanowią istotne uzupełnienie analiz opartych na danych zastanych i wzmacniają aplikacyjny charakter pracy.

W empirycznej części rozprawy właściwie dobrano metody analizy statystycznej. Zastosowanie miar statystyki opisowej, miar zmienności, współczynników korelacji rang Spearmana oraz analizy wariancji (ANOVA) jest metodologicznie uzasadnione i adekwatne do

charakteru analizowanych zmiennych. Umożliwia to zarówno opis zjawisk, jak i identyfikację zależności pomiędzy działalnością inwestycyjną a poziomem rozwoju gmin. Analiza syntetycznych wskaźników rozwoju oparta została na danych z jednego roku (2022), co ogranicza możliwość uchwycenia dynamiki procesów rozwojowych w ujęciu długookresowym. Rozszerzenie analiz o ujęcie wieloletnie mogłoby dodatkowo wzmocnić wnioski o charakterze przyczynowo-skutkowym, choć ograniczenie to nie podważa poprawności przyjętej metodologii.

Podsumowując, zastosowany zestaw metod badawczych jest spójny, poprawny metodologicznie i adekwatny do charakteru rozprawy doktorskiej. Autor wykazuje się dobrą znajomością narzędzi badawczych stosowanych w analizach rozwoju lokalnego oraz umiejętnością ich praktycznego wykorzystania. Praca oparta jest na solidnych podstawach empirycznych i metodologicznych, co pozwala na sformułowanie wiarygodnych i merytorycznie uzasadnionych wniosków.

5. Układ i treść pracy

Przedłożoną do oceny pracę Doktorant przygotował zgodnie ze schematami i zasadami przyjętymi dla tego typu opracowań. Praca liczy łącznie 270 stron, wraz z 39 rysunkami, 27 tabelami, wykazem bibliografii oraz aneksem (kwestionariusz ankiety). Struktura rozprawy jest logiczna i przejrzysta. Układ treści odzwierciedla kolejne etapy procesu badawczego – od wprowadzenia do problematyki i założeń metodologicznych, poprzez rozważania teoretyczne, aż do pogłębionych analiz empirycznych i wniosków końcowych.

Rozprawa rozpoczyna się rozdziałem wprowadzającym, w którym w sposób uporządkowany przedstawiono przesłanki podjęcia tematu, cele i hipotezy badawcze oraz metodykę badań i materiał źródłowy. Taki układ zapewnia czytelnikowi jasne zrozumienie logiki pracy, zakresu prowadzonych analiz oraz przyjętych założeń metodologicznych już na wczesnym etapie lektury.

Rozdział drugi stanowi rozbudowaną i merytorycznie bogatą część teoretyczną, poświęconą problematyce rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządu terytorialnego. Autor konsekwentnie prowadzi wywód od podstawowych pojęć i kategorii rozwoju, poprzez ich umiejscowienie w teorii ekonomii i koncepcjach przestrzennych, aż do zagadnień rozwoju lokalnego, rozwoju obszarów wiejskich oraz rozwoju zrównoważonego. Na pozytywną ocenę zasługuje również uwzględnienie pomiaru rozwoju oraz syntetyczna prezentacja czynników i

barier rozwoju gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, co bezpośrednio przygotowuje grunt pod część empiryczną pracy. Rozdział kończy się podsumowaniem, które pełni funkcję porządkującą i integrującą omawiane koncepcje teoretyczne.

Rozdział trzeci, poświęcony infrastrukturze jako czynnikowi rozwoju, jest rozwinięciem wcześniejszych rozważań teoretycznych. Autor w sposób systematyczny omawia pojęcie infrastruktury, jej cechy i kategorie oraz rolę ekonomiczną, koncentrując się następnie na inwestycjach infrastrukturalnych realizowanych przez gminy. Wyraźne rozróżnienie infrastruktury społecznej i technicznej oraz odniesienie ich do działalności inwestycyjnej samorządu terytorialnego stanowi istotne wzmocnienie spójności koncepcyjnej rozprawy.

Rozdział czwarty otwiera empiryczną część pracy i dotyczy analizy rozwoju społeczno-gospodarczego gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa mazowieckiego. Jego struktura jest przejrzysta i obejmuje kluczowe obszary rozwoju, takie jak demografia, przedsiębiorczość, finanse gmin oraz infrastruktura techniczna i społeczna. Szczególnie pozytywnie należy ocenić rozbudowaną część poświęconą budowie syntetycznych wskaźników rozwoju oraz analizie związków pomiędzy poziomem rozwoju a wydatkami inwestycyjnymi, co stanowi ważny element realizacji celu głównego rozprawy. Niezrozumiałe jest natomiast wyodrębnienie podrozdziału 4.1, w którym scharakteryzowano dobór wskaźników do dalszej analizy, następnie omówienie ich w kolejnych równorzędnych podrozdziałach, po czym ponowne ich przywołanie podczas omawiania metodyki budowy wskaźnika rozwoju na s. 135-136 (podrozdział 4.8.1). Natomiast walorem tego rozdziału jest zastosowanie dwóch metod do oceny poziomu rozwoju badanych gmin. Należy podkreślić zbieżność wyników uzyskanych przy pomocy obu metod porządkowania liniowego, co wzmacnia wiarygodność otrzymanych wyników. Mam wątpliwość co do tytułu podrozdziału 4.9, tj. „Podsumowanie tematyki rozwoju wiejskich i miejsko-wiejskich gmin województwa mazowieckiego”. Kluczowym elementem analizy rozdziału czwartego jest syntetyczna ocena poziomu rozwoju gmin oparta na skonstruowanych wskaźnikach rozwoju, a nie rozważania o charakterze teoretycznym. Zastosowany tytuł ma charakter zbyt ogólny i może sugerować podsumowanie o charakterze przeglądowym, podczas gdy w istocie rozdział pełni funkcję syntetycznego ujęcia wyników pomiaru i porównań poziomu rozwoju gmin. Uwaga ta ma charakter redakcyjny i nie wpływa na merytoryczną ocenę przeprowadzonych analiz, jednak jej uwzględnienie mogłoby przyczynić się do poprawy klarowności struktury i jednoznaczności przekazu.

Rozdział piąty zawiera pogłębioną analizę wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród przedstawicieli gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa mazowieckiego. Szkoda, że na początku rozdziału nie doprecyzowano kogo uznawano za decydenta gminnego, tj. kto uczestniczył w badaniach. Informacja taka pojawia się jednak później – „kwestionariusz ankiety według zaleceń miały wypełnić osoby zatrudnione w urzędzie gminy, posiadające wiedzę na temat działalności inwestycyjnej realizowanej w badanych gminach”. Warto byłoby tę informację zamieścić wcześniej. Rozbudowana struktura rozdziału świadczy o kompleksowym podejściu Doktoranta do interpretacji danych empirycznych. Wyodrębnienie licznych podrozdziałów pozwala na szczegółowe omówienie poszczególnych aspektów działalności inwestycyjnej, planowania przestrzennego, źródeł finansowania oraz ocen oddziaływania inwestycji infrastrukturalnych na rozwój lokalny. Włączenie rankingów rozwojowych oraz analiz korelacyjnych dodatkowo wzmacnia walory poznawcze tej części pracy. Na uznanie zasługuje kompleksowe ujęcie zarówno aspektów infrastrukturalnych (technicznych i społecznych), jak i organizacyjno-finansowych, w tym trudności w realizacji inwestycji oraz źródeł finansowania. Podkreślenie zróżnicowania gmin w zależności od położenia geograficznego, stopnia rozwoju i liczby mieszkańców dobrze oddaje przestrzenny wymiar badanego zagadnienia. Z drugiej strony rozdział sprawia wrażenie nadmiernego rozdrobnienia, natomiast podsumowanie rozdziału jest dość mocno rozbudowane.

Rozdział szósty, zawierający podsumowanie i wnioski zamyka całość rozprawy. Jego funkcja jest zgodna z przyjętymi standardami, a zawarte w nim wnioski stanowią logiczne zwięźczenie przeprowadzonych analiz teoretycznych i empirycznych. Pozytywnie należy ocenić odniesienie się w podsumowaniu do przyjętych hipotez badawczych oraz jednoznaczne stwierdzenia dotyczące ich weryfikacji. Trzy z przyjętych w pracy hipotez badawczych zostały zweryfikowane pozytywnie, natomiast jedną hipotezę (hipoteza 3) odrzucono, nie wykazano bowiem istotnych zależności pomiędzy trudnościami w działalności inwestycyjnej a poziomem rozwoju. Natomiast warto byłoby odnieść się do tych hipotez także podczas prezentacji wyników badań. Zaletą podsumowania jest wykazanie wysokiej zbieżności wyników uzyskanych przy zastosowaniu różnych metod budowy wskaźników syntetycznych, co wzmacnia wiarygodność przeprowadzonych analiz. Autor trafnie identyfikuje ryzyko pogłębiania się dysproporcji rozwojowych wynikające z dodatniej korelacji pomiędzy poziomem wydatków inwestycyjnych a poziomem rozwoju gmin. Część rekomendacyjna ma wyraźny charakter aplikacyjny i pozostaje w

bezpośrednim związku z uzyskanymi wynikami badań. Jednak do tej części mam pewne drobne uwagi / pytania:

- 1) Pierwsze zdanie w rekomendacji 1 jest niezrozumiałe: „Istnieje przestrzenna zależności między położeniem badanych gmin w osi centrum-peryferia regionu w poziomie rozwoju”.
- 2) Również w rekomendacji 1 wskazano, że „Dysproporcje w poziomie rozwoju świadczą o sile powiązań z Warszawa, z drugiej strony wskazują na modernizację mechanizmów spójności”. Proszę doprecyzować co oznacza ta modernizacja?
- 3) Początek rekomendacji 4 nie wskazuje jakich gmin dotyczy niższa dostępność i przeciętnie gorszy stan techniczny infrastruktury komunikacyjnej: „Badania wykazały niższą dostępność i przeciętnie gorszy stan techniczny infrastruktury komunikacyjnej oraz terenów inwestycyjnych, co zwiększa ryzyko wykluczenia społecznego i gospodarczego”. Z dalszej części rekomendacji już można się tego dowiedzieć, natomiast warto byłoby to doprecyzować.
- 4) W rekomendacji 5 Doktorant stwierdził, że „W gminach charakteryzujących się wyższym udziałem społeczeństwa przeciętnie częściej realizowano inwestycje w kulturę czy oświatę”. Należałoby doprecyzować, że chodzi o zaangażowanie społeczne.

Pewnej uwagi krytycznej wymaga znaczny stopień rozbudowania struktury rozprawy, zwłaszcza w części empirycznej, co prowadzi miejscami do nadmiernej fragmentaryzacji wywodu. Można założyć, że wynika ona z szerokiego zakresu przeprowadzonych analiz oraz dążenia Autora do szczegółowego zaprezentowania wyników badań. Ma ona zatem charakter funkcjonalny i nie wpływa negatywnie na merytoryczną jakość rozprawy, jednak jej uproszczenie mogłoby przyczynić się do większej przejrzystości narracji i lepszej ekspozycji kluczowych wniosków.

Podsumowując, struktura rozprawy jest poprawna, spójna i adekwatna do realizacji przyjętych celów badawczych, a zgłoszone uwagi mają charakter redakcyjny.

Istotnym elementem przedstawionej do oceny rozprawy jest streszczenie w języku polskim i angielskim. W zwięzłej formie przedstawia ono temat pracy, jej zakres przedmiotowy oraz ogólną strukturę, wskazując zarówno na część teoretyczną, jak i empiryczną rozprawy. Na aprobatę zasługuje również ujęcie kluczowych wyników badań empirycznych. W streszczeniu

wskazano na istotne zróżnicowanie poziomu rozwoju gmin oraz dominację inwestycji w infrastrukturę techniczną, a także podkreślono rolę położenia przestrzennego, w szczególności oddziaływania obszaru metropolitalnego Warszawy. Tego typu informacje stanowią istotny element streszczenia i pozwalają na szybkie uchwycenie głównych wniosków pracy. Pewnym mankamentem streszczenia jest jego stosunkowo ogólny charakter. W streszczeniu nie sformułowano wprost celu głównego badań ani nie wskazano jednoznacznie zastosowanych metod badawczych, ograniczając się do ogólnych określeń. Warto byłoby również wyraźniej zaakcentować wkład pracy w rozwój wiedzy naukowej lub jej potencjalne znaczenie aplikacyjne. Ponadto samo stwierdzenie „Przeprowadzone badania pozwoliły zweryfikować hipotezy badawcze” nic nie wnosi do prezentowanego streszczenia”.

6. Formalna strona pracy

Praca została przygotowana w sposób rzetelny, jej strona formalna nie budzi zastrzeżeń. W pracy występują co prawda drobne uchybienia stylistyczne, jednak nie sposób się ich nie ustrzec w tak obszernym opracowaniu.

Graficzna strona pracy została opracowana starannie, co należy docenić. Można natomiast zastanowić się nad zasadnością prezentowania niektórych wyników badań ankietowych z odpowiedziami „tak” oraz „nie” na wykresach kołowych. Dotyczy to Rys. 27, Rys. 28 oraz Rys. 29. Można było zaprezentować wszystkie te wyniki w jednej tabeli. Podobna uwaga dotyczy Rys. 31. Ogólnie można jednak stwierdzić, że wyniki badań zostały przedstawione w sposób bardzo czytelny. Być może pewnym mankamentem jest stale powtarzający się schemat zaprezentowania niektórych wyników badań, np. s. 217, s. 220 - kolejne akapity rozpoczynają się „Zaobserwowano trzy istotne negatywne korelacje.....; Zaobserwowano jedną istotną negatywną korelację.....” itd.

Mam pewne uwagi także do kwestionariusza ankiety. Pytanie 11 zostało sformułowane następująco: „Czy w Pani/Pana opinii dokumenty planistyczne gminny (strategia, studium, plany miejscowe, program rewitalizacji) są ze sobą spójne?”. Jest ono więc mało precyzyjne. Należałoby doprecyzować, czy chodzi o spójność celów? zapisów? harmonogramów? Pojawia się także problem braku jednoznacznego respondenta, ponieważ ankieta mogła być wypełniona przez kilka osób z gminy. O ile w przypadku kwestii dotyczących stwierdzenia stanu faktycznego nie

stanowi to problemu, to w odniesieniu do pytań opiniodawczych już może mieć to znaczenie. Stąd moje pytanie, czy nie można mówić tu o potencjalnym mieszaniu perspektywy decyzyjnej i operacyjnej? Pytanie ma charakter dyskusyjny i nie podważa wartości pracy.

7. Podsumowanie i wniosek końcowy

Podsumowując stwierdzam, że przedstawiona do oceny rozprawa doktorska Pana mgr Marcina Piotra Chciałowskiego pt. „Inwestycje infrastrukturalne jako czynnik rozwoju gmin województwa mazowieckiego” wykonana w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie stanowi oryginalne rozwiązanie podjętego problemu naukowego dotyczącego identyfikacji i oceny związków pomiędzy działalnością inwestycyjną w zakresie infrastruktury a poziomem społeczno-gospodarczego rozwoju gmin. Doktorant wykazał się szeroką wiedzą teoretyczną z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse, a także umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Rozprawa spełnia tym samym wymogi ustawowe stawiane pracom doktorskim.

W oparciu o przedstawioną powyżej pozytywną ocenę wnoszę o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Lublin, 07.01.2026r.

.....Anna Nowak.....

dr hab. Anna Nowak, prof. uczelni